

MEDIOLANENSIS

DVCATVS.

LEANDER in descriptione sua Italiae (post prolixam huius Ducatus gubernationis descriptionem) hæc de eius vrbe primaria Mediolano refert: Vrbs est Mediolanum opportunum admodum situ, quo, præter agri ipsius vberimas fruges, è Gallia Cisalpina res omnes, tam ad vsum humanæ vitæ, quàm ad delicias viles, comportari queant. Spatium complectitur amplissimum, vsque adeo quidem, vt inter maximas Europæ totius vrbes censeatur. Suburbia longa, lataque admodum habet, quibus plurimum augetur, plerisque tam ingentibus, vt cum magnis Italiae ciuitatibus certent. Superioribus tamen annis strages vastas pertulere, ob perpetuorum inter Carolum V. & Gallos ac Venetos bellorum incendia, quibus propemodum maiori ex parte subuersa dirutaque sunt, quamquam nunc continuo studio reficiantur. Urbem, ipsaque suburbia, latae aquarum fossæ cingunt; per quas vndique nauigiis annonæ copia deferretur tam magna, nihil vt non vili hîc pretio fiat. Summam mehercules admirationem habet, omnium rerum, quæ sunt ad vsum mortalium viles, huius vrbs insignis abundantia copiaque. Tam multa hîc, & tam diuersa artificum genera, tantaque frequentia, planè vt referri nisi difficillimè haud posset, vnde & vulgi natum verbum celebre, Qui Italiam reficere totam velit, eum destruere Mediolanum debere; nimirum, quò ex his sedibus artificum examina per omnes Italiae partes spargantur. Habet vrbs ædificia mirè splendida, magnificaque, nominatim Ædem peraugustam amplissimamque, quam DOMVM vocant, immenso sumptu, ac tam admirabili arte factam, vt paucis omnino Orbis terrarum vniuersi templis conferri possit, siue magnitudinem & artificium, siue pretia marmorum & opera spectes: etenim non solum vndique foris intusque crustis niuei marmoris intecta nitet, verum etiam mirabilibus ex marmore statuis arte summa elaboratis est ornata. Præterea sunt nobilia Fana permulta, inter quæ Gratiarum ædes, sodalitatis Prædicatorum, è regione munitissimi castelli Portæ Iouiæ sita; sumptuosum in primis Hemisphærium à Ludouico Sfortia factum habens; sub quo cum vxore ipse poni volebat, sepulchro ibi ex marmore nobili constituto. Cænobium huic Fano insigne cohæret Prædicatorum, cum præclara bibliotheca; cumque nobili triclinio, cænæ Christi & Apostolorum admirabili pictura decorato, quod est Leonardi Vinci Florentini opus, summam artem auctoris omnium picturæ peritorum censura probans. Priuatorum in vrbe domus amplissimæ permulta conspiciuntur. Est & Arx portæ Iouiæ, munitissimum, præcipuumque totius Europæ propugnaculum, quod vlla profectò vi capi numquam potuit. Sed alia multa præter hæc præclara ædificia Mediolanum habet, quæ breuitatis causa præterimus. Hactenus Leander, qui cetera eius territorij oppida locaque eleganter depingit. Vide de his etiam apud Volaterran. in sua Geographia, Georgium Merulam, Bernardum Arlunum, & Bonauenturam Castillioneum, qui de Insucribus, eorumque antiquis sedibus, antiquitatibusque peculiarem edidit libellum. Scripsit & Bernardinus Corius lingua Italica Historiam Mediolanensem. Laonicus Chalcondilas quædam de huius vrbs felicitate tradit, inter alia quoque fabellulam de dracone Mariangelorum temporibus hanc urbem vastante, ex qua huius vrbs insigne originem deduxisse verisimile est, eleganter describit.

LIGVRIA, quæ in hac Tabula etiam integrè describitur, Varo & Macra fluminibus, Apennino monte, & mari Ligustico (quod vulgò Leoninum dicitur) circumscribitur. Hanc hodie Ripam Genuensem, ab eius metropoli Genua, vocant. Hæc vrbs aliquando ad Tanaim vsque imperij sui fines produxit; Theodosiam enim (hodie Cassa) suæ ditionis effecit; Cyprum, Lesbum, Chium insulas, & Peram Thraciæ urbem in potestatem redegit. Hodie toti Liguriæ, & Corsicæ insulæ imperat. Emporium celebre, cuius ciues potentissimi, mercatura & negotiationibus per omnes ferè Orbis partes maximum sibi nomen atque diuitias compararunt.

Genuensium Historiam diligenter descripsit vernacula lingua Augustinus Iustinianus Nebiæ Episcopus; & nuperrimè
Petrus Bizarus lingua Latina.

